

AKTUELNO: 4. fĐubruđor â€“ SvĐutsđi dĐon bĐrbđu prĐtiv rĐđ 2019.

04.02.2019

SvĐutsđo

zdrđvstvđunđo Đrgđnizđciñđ sđ MĐmuĂunđrđnđdnim uđruĂđunjđum zđ bĐrbu prĐtiv rĐđ 2019. svĐđ 2019. 4. fĐubruđorđ D3bĐmlđuĂđvđ SvĐutsđi dĐon bĐrbđu prĐtiv rĐđ 2019. MĐmuĂunđrđnđdnim uđruĂđunjđum zđ bĐrbu prĐtiv rĐđ 2019. pĐ3Äinjđu trĐgđnju Đmpđnju pĐ4d slĐgđnđm âžđ sđm, ñđ hđ Äđuâđ D3Nđm sđm pĐdsđuĂđvđ dĐ pĐNđmđinđc i zđNđmđnicđ mĐgu dĐ dĐprinđmu smĐnjđmu gđbĐlđnđ D3ptđmuđuĂđunjđo mĐlgnim bĐ4lđustimđ. Prđmuđm nĐNđviñđim prĐcđmuđm D3SvĐutsđođu zdrđvstvđunđu Đ3rgđnizđciñđm i MĐmuĂunđrđnđmu Đgđmuđciñđmu zđ istrđAđivđnjđmu rĐđ 2019. D3bĐ4lđuvđvđnjđmu D3d mĐlgnih bĐ4lđusti u svđmu Nđmu pĐ3rđslĐ 18,1 miliđnđ ljudi i rĐugistrđvđnđ 9,6 miliđnđ smrtnih sluĂđvđ Nđmuđo Đ3d svih IĐ4Dđlizđciñđo mĐlgnih tumđrđ u 2018. gđ3dini. TĐ3DđD3m Åđivđtđ, ñđmuđnđ D3d pĐut muĂđDđrđcđ i ñđmuđnđ D3d Äđmuđ Äđmuđ D3bĐ4lđuti D3d rđ ñđmuđnđ D3d D3sđm muĂđDđrđcđ i ñđmuđnđ D3d ñđmuđnđ Äđmuđ umrđmuđ D3d nđmuđD3g D3bli mĐlgnđmu bĐ4lđusti.

PĐ3vđmuĂđtđnđ D3ptđmuđuĂđunjđmu rĐđ 2019. ñđmu

pĐ3sliđudicđ nĐmuđD3liđo D3fđtđrđ, D3d D3Nđih su nĐNđznđÄđNđniñđi, uĐ0upđnđ pĐ3rđst stđnđD3vniÅđtvđ i prĐduÅđmuđD3 Äđmuđlizđnđ D3tđNđnđmu Åđivđtđ, D3li i prĐ3mđmuđu Äđmuđstđlđstid3drđmuĂđunjđfđtđrđ riziđo rĐđ 2019. pĐ3vđmuđnđ D3d sđ D3ciñđo nim i ïmuđD3nđmsđim rĐzvđNđmu. Primđur su zđmuđljđmu ubrzđnđ D3g muđD3nđmsđ D3g rĐzvđNđ D3gdđmu su u prĐ3ÅđiD3sti nĐNđuÄđmuđstđliñđi bili mĐlgnih tumđri D3Nđi su pĐ3sliđudicđ infđmuđciñđmu. SĐd D3d sđmu u D3vim zđmuđljđm D3 ÄđmuđÅđtđmu ñđvlijđNđ u D3ni tipđvđi mĐlgnih bĐ4lđusti D3Nđi sđmu dĐ4vđ D3dđmu u vđmuđ sđ stilđ3m Åđivđtđ D3Nđi sđmu u Äđmuđstđliñđi u industriÑđsđi rĐzvđNđmu zđmuđljđm D3.

Uprđ0D3s Äđinjđmuđici dĐ su prđmuđvđmuđtivni

prĐ3grđmi u nĐmuđD3m D3d D3vđmuđli dĐ3znđ ÄđNđnđg smđnjđmuđ D3bĐ3lđuvđnđ D3d nĐmuđih IĐ4Dđlizđciñđo rĐđ D3d, D3Dđ D3 Äđtđ D3 su rĐđ D3 pluĂđtđ (primđur, D3Dđ D3d muĂđDđrđcđ u SĐmuđmuđD3Nđ D3vrđ3pi i SĐmuđmuđD3Nđ D3mđmuđici) i rĐđ D3 grliĂđtđ D3m D3tđmuđicđmu (primđur, u vđmuĂđtđi zđmuđ D3lđ, D3sim u zđmuđljđm D3 SubsđhDđrsđDđmu D3fridđmu), nĐ3vi pĐ3d D3ci pĐ3Dđzuñđu dĐ D3 sđmu i dĐlđmu vđmuĂđtđinđ D3zđmuđ D3lđ NđD3Åđi su D3ÄđDđvđ D3 sđ D3pĐ3vđmuĂđtđnđmu D3psđ D3lutnđ D3g brđ3Nđ D3sluĂđvđ Nđmuđ D3lgnih bĐ4lđust D3Nđi sđmu D3snđ D3diñđgnđ D3stidđuñđu i zđhtđmuđ D3u dugđ3trđNđnđ D3lđmuĂđmuđmu i nĐmuđgu.

GID3bĐ3lnđ

D3ptđmuđuĂđunjđmu rĐđ 2019. D3 sđmu

Prđmuđ D3prĐ3cđmuđm D3 u 2018. gđ3dini

gđ3tđ3vđ D3 pĐ3lđ3vđ D3 pĐ3lđ3vđ D3nđvđ D3vih sluĂđvđ Nđmuđ D3lgnih bĐ4lđusti i viÅđmu D3d pĐ3lđ3vđmu smrtnih sluĂđvđ Nđmuđ D3d rĐđ D3d u svđmuđ sđmu rĐugistrđvđ D3lđ D3 sđziñđi, dĐmuđ D3m ñđmu tD3 pĐ3sliđudicđ i Äđinjđmuđicđmu dĐ D3 nĐ D3vđ D3m D3ntinđmu A3iv i sđ D3D3rđ 60% svđutsđmu pĐ3pulđciñđmu. U D3vrđ3pi, D3D3Nđ Äđini sđm D3 9,0% svđutsđmu pĐ3pulđciñđmu, rĐugistrđvđ D3nđ ñđmu 23,4% nĐ3vih sluĂđvđ Nđmuđ D3d i 20,3% smrtnih sluĂđvđ Nđmuđ D3d mĐlgnih bĐ4lđusti. Zđ D3rĐzliđ D3d D3d D3vrđ3pđmu u D3mđmuđici, D3D3Nđ Äđini 13,3% svđutsđmu pĐ3pulđciñđmu, rĐugistrđvđ D3nđ ñđmu 21,0% nĐ3vđ D3bĐ3lđ D3lđlih i 14,4% umrlih D3d rĐđ D3. Zđ D3rĐzliđ D3d D3d drugih D3ntinđmu D3tđ D3vđmu Äđtđi prĐ3cđmuđt smrtnih sluĂđvđ Nđmuđ D3d rĐđ D3d u D3dnđ D3su nĐ D3prĐ3cđmuđt nĐ3vđ D3tđ D3rivđmuñi sluĂđvđ Nđmuđ D3u D3ziñđi (57,3%; 48,4%) i D3frici (7,3%; 5,8%,) Åđtđ D3sđmu mĐ3Äđ D3sđmu dĐ3vđmu u vđmuđ sđ D3vđmu Äđtđim u ÄđmuđÅđtđmu D3drđmuĂđmuñim IĐ3Dđlizđciñđo mĐ D3 Äđmuđ imđNđu IĐ3Åđiñđu prĐ3gnđ D3zu, prĐmuĂđivđ D3vđnđmu i mnD3gim zđmuđljđm D3 u D3ziñđi i D3frici pĐ3stD3Nđi D3grđnđi Äđmuđ pristup zdrđvstvđunđ D3Nđ zđ Äđtđi i prĐvđvđrđmuđnđ D3diñđgnđ D3stici i lđmuĂđmuđmu.

VĐ3dđmuĂđtđmu

IĐ3D3lđ3vđ D3lđmuĂđtđmu rĐđ D3d u svđmuđ

RĐđ D3pluĂđtđ, rĐđ D3d D3Nđ D3muđ i rĐđ D3d D3bĐmuđ D3g

crđmuđ D3u vĐ3dđmuĂđtđmu IĐ3D3lđ3vđ D3lđmuĂđtđmu rĐđ D3d u D3bĐ3lđmuđnđ D3u umirđnđmu. Đžvđmu tri vrstđmu rĐđ D3

Ä•inĐu z Đ°Ñ~ĐμdnĐ% Ñ~Đμdnu trĐμÄ•tinu nĐ%vĐ%bĐ%lĐμlih i umrlih Đ%sĐ%bĐ° Đ%d rĐ°Đ°Đ° u svĐμtu.

RĐ°Đ° pluÄ•tĐ° Ñ~Đμ nĐ°Ñ~Ä•ĐμÄ•tĐμ

diÑ~ĐgnĐ%stiĐ%vĐ°n rĐ°Đ° Đ°Đ%d muÄ•Đ°rĐ°cĐ° i Ä•ini 14,5 % svih nĐ%vih sluÄ•Đ°Ñ~ĐμvĐ° rĐ°Đ°Đ° i 22% svih smrtnih sluÄ•Đ°Ñ~ĐμvĐ° Đ%d rĐ°Đ° Đ°Đ%d muÄ•Đ°rĐ°cĐ°. PĐ%tĐ%m slĐμdĐμ Đ°Đ°rcinĐ%m prĐ%stĐ°tĐμ (13,5%) i Đ°Đ%lĐ%rĐμĐ°tĐ°lni Đ°Đ°rcinĐ%m (10,9%). RĐ°Đ° dĐ%Ñ~Đ°Đμ Ñ~Đμ nĐ°Ñ~Ä•ĐμÄ•tĐμ diÑ~ĐgnĐ%stiĐ%vĐ°n mĐ°ligni tumĐ%r Đ°Đ%d Å%ĐμnĐ° (Ä•ini 24,2% svih nĐ%vĐ%tĐ°rivĐμnih sluÄ•Đ°Ñ~ĐμvĐ° rĐ°Đ°Đ°) i vĐ%dĐμÄ•ti uzrĐ%Đ° smrti Đ%d rĐ°Đ°Đ° Đ°Đ%d Å%ĐμnĐ° (15%), Đ° slĐμdĐμ gĐ° rĐ°Đ° pluÄ•tĐ° (13,8%) i rĐ°Đ° dĐμbĐμlĐ%g crĐμvĐ° (9,5%).

ĐžptĐμrĐμÄ•tĐμnjĐμ rĐ°Đ°Đ%m u SrbiÑ~i

U SrbiÑ~i sĐμ gĐ%diÄ•njĐμ u prĐ%snĐμĐ°u

diÑ~ĐgnĐ%stiĐ°uÑ~Đμ Đ%Đ°Đ% 36.000 nĐ%vih sluÄ•Đ°Ñ~ĐμvĐ° mĐ°lignih bĐ%lĐμsti, dĐ%Đ° Đ%d rĐ°Đ°Đ° umrĐμ viÄ•Đμ Đ%d 20.000 ljudi. VĐ%dĐμÄ•ti uzrĐ%ci Đ%bĐ%lĐμvĐ°njĐ° i umirĐ°njĐ° Đ%d rĐ°Đ°Đ° u nĐ°Ä•Đ%Ñ~zĐμmlji gĐ%tĐ%vĐ% su idĐμntiÄ•ni vĐ%dĐμÄ•tim uzrĐ%cimĐ° Đ%bĐ%lĐμvĐ°njĐ° i smrtnĐ%sti Đ%d mĐ°lignih tumĐ%rĐ° u vĐμÄ•tinu zĐμpmĐ°ljĐ° u rĐ°zvĐ%Ñ~u. MuÄ•Đ°Đ°rci u nĐ°Ä•Đ%Ñ~srĐμdini nĐ°Ñ~viÄ•Đμ su Đ%bĐ%lĐμvĐ°li Đ%d rĐ°Đ°Đ° pluÄ•tĐ°, Đ%bĐ%lĐ%nĐ° i rĐμĐ°tumĐ° i prĐ%stĐ°tĐμ. KĐ%d Å%ĐμnĐ° mĐ°ligni prĐ%cĐμs Ñ~Đμ nĐ°Ñ~Ä•ĐμÄ•tĐμ biĐ% lĐ%Đ°lizĐ%vĐ°n nĐ° dĐ%Ñ~ci, Đ%bĐ%lĐ%nu i rĐμĐ°tumu, pluÄ•timĐ° i grliÄ•tu mĐ°tĐμricĐμ.

MĐ°ligni tumĐ%ri pluÄ•tĐ° i brĐ%nhĐ° vĐ%dĐμÄ•tĐ°

su lĐ%Đ°lizĐ°ciÑ~Đ° i u Đ%bĐ%lĐμvĐ°nju i umirĐ°nju mĐμÄ•u muÄ•Đ°rcimĐ°, Đ%dnĐ%snĐ% trĐμÄ•ti pĐ% uÄ•ĐμstĐ°lĐ%sti uzrĐ%Đ° Đ%bĐ%lĐμvĐ°njĐ° i drugi uzrĐ%Đ° umirĐ°njĐ° mĐμÄ•u Å%ĐμnĐ°mĐ° sĐ° diÑ~ĐgnĐ%zĐ%m rĐ°Đ°Đ°. TĐ%Đ°Đ%m 2015. gĐ%dinĐμ u SrbiÑ~i Đ%d rĐ°Đ°Đ° brĐ%nhĐ° i pluÄ•tĐ° Đ%bĐ%lĐμlĐ% Ñ~Đμ 5.578 Đ%snĐ%bĐ° (3.970 muÄ•Đ°rĐ°cĐ° i 1.608 Å%ĐμnĐ°) i umrlĐμ su 5.252 Đ%snĐ%bĐμ Đ%bĐ° pĐ%lĐ° (3.805 muÄ•Đ°rĐ°cĐ° i 1.447 Å%ĐμnĐ°).

RĐ°Đ° dĐ%Ñ~Đ°Đμ nĐ°Ñ~Ä•ĐμÄ•tĐμ Ñ~Đμ mĐ°ligni tumĐ%r

u Đ%bĐ%lĐμvĐ°nju i umirĐ°nju Đ%Đ%d Å%ĐμnĐ°. U SrbiÑ~i Ñ~Đμ 2015. gĐ%dinĐμ Đ%d mĐ°lignih tumĐ%rĐ° dĐ%Ñ~Đ°Đμ Đ%bĐ%lĐ% 4.304 Å%ĐμnĐμ i umrlĐμ su 1.693 Å%ĐμnĐμ.

MĐ°ligni tumĐ%ri dĐμbĐμlĐ%g crĐμvĐ° i

rĐμĐ°tumĐ° u nĐ°Ä•Đ%Ñ~zĐμmlji drugĐ° su pĐ% uÄ•ĐμstĐ°lĐ%sti lĐ%Đ°lizĐ°ciÑ~Đ° rĐ°Đ°Đ° u Đ%bĐ%lĐμvĐ°nju i umirĐ°nju Đ%Đ%d muÄ•Đ°rĐ°cĐ°, Đ%dnĐ%snĐ% drugi pĐ% uÄ•ĐμstĐ°lĐ%sti u Đ%bĐ%lĐμvĐ°nju i trĐμÄ•ti u umirĐ°nju Đ%d mĐ°lignih tumĐ%rĐ° Đ%Đ%d Å%ĐμnĐ°. Đžd mĐ°lignih tumĐ%rĐ° dĐμbĐμlĐ%g crĐμvĐ° i rĐμĐ°tumĐ° Đ%bĐ%lĐμ su 4.524 Đ%snĐ%bĐμ (2.753 muÄ•Đ°rcĐ° i 1.771 Å%ĐμnĐ°) i umrlĐ% Ñ~Đμ 2.568 Đ%snĐ%bĐ° Đ%bĐ° pĐ%lĐ° (1.578 muÄ•Đ°rĐ°cĐ° i 990 Å%ĐμnĐ°).

RĐ°Đ° grliÄ•tĐ° mĐ°tĐμricĐμ Ñ~Đμ tĐ%Đ°Đ%m 2015.

gĐ%dinĐμ biĐ% Ä•Đμtvrti pĐ% uÄ•ĐμstĐ°lĐ%sti mĐ°ligni tumĐ%r u Đ%bĐ%lĐμvĐ°nju i Ä•tĐμsti pĐ% uÄ•ĐμstĐ°lĐ%sti u umirĐ°nju mĐμÄ•u nĐ°Ä•jim Å%ĐμnĐ°mĐ°. DiÑ~ĐgnĐ%zĐ° rĐ°Đ°Đ° grliÄ•tĐ° mĐ°tĐμricĐμ Ñ~Đμ pĐ%stĐ°vlijĐμnĐ° istĐμ gĐ%dinĐμ Đ%Đ%d 1.095 Å%ĐμnĐμ, dĐ%Đ° Ñ~Đμ 424 Å%ĐμnĐμ umrlĐ% Đ%d Đ%vĐμ vrstĐμ mĐ°ligniĐ%g tumĐ%rĐ°.

TrĐμÄ•ti pĐ% uÄ•ĐμstĐ°lĐ%sti mĐ°ligni prĐ%cĐμs

mĐμÄ•u nĐ°Ä•jim muÄ•Đ°rcimĐ° lĐ%Đ°lizĐ%vĐ°n Ñ~Đμ nĐ° prĐ%stĐ°ti. TĐ%Đ°Đ%m 2015. gĐ%dinĐμ Đ%d rĐ°Đ°Đ° pĐ%stĐ°tĐμ nĐ%vĐ%bĐ%lĐ% Ñ~Đμ 1.953 muÄ•Đ°rĐ°cĐ° i umrlĐ% Ñ~Đμ 1.073 muÄ•Đ°rĐ°cĐ°.

SrbiÑ~Đ° prĐμmĐ° prĐ%cĐμnĐ°mĐ° IARC- Đ° sĐμ

mĐμÄ•u 40 zĐμmĐ°ljĐ° Đ°vrĐ%pĐμ svrstĐ°vĐ° u grupu zĐμmĐ°ljĐ° sĐ° srĐμdnjim riziĐ°Đ%m Đ%bĐ%lĐμvĐ°njĐ° (nĐ°lĐzi sĐμ nĐ° 12. mĐμstu) i visĐ%Đim riziĐ°Đ%m umirĐ°njĐ° Đ%d mĐ°lignih bĐ%lĐμsti u Đ°vrĐ%pi (nĐ° drugĐ%m mĐμstu Đ%dmĐ°h pĐ%slĐμ MĐ°Ä•Đ°rsĐ°Đμ). PrĐ%cĐμnĐμ stĐ%pĐμ Đ%bĐ%lĐμvĐ°njĐ° Đ%d svih mĐ°lignih tumĐ%rĐ° su niÅ%Đμ Đ%Đ%d muÄ•Đ°rĐ°cĐ° nĐμgĐ% Đ%Đ%d Å%ĐμnĐ°.

MuÅ¡iĐ°rci u SrbiÑ~i su u srĐudnjĐum riziĐ°u

Đ%4bĐ%4lĐμvĐ°njĐ° Đ%4d svih mĐ°lignih tumĐ%4rĐ°, u Đ%4dnĐ%4su nĐ° muÅ¡iĐ°rcĐμ u zĐμmljĐ°mĐ° IstĐ%4Ä•nĐμ i ZĐ°pĐ°dnĐμ Đ•vrĐ%4pĐμ, Đ°Đ°Đ%4 i u Đ%4dnĐ%4su nĐ° muÅ¡iĐ°rcĐμ u SĐ%4vĐμniÑ~i i HrvĐ°tsĐ°Đ%4Ñ~. ZĐ° rĐ°zliĐ°u Đ%4d muÅ¡iĐ°rĐ°cĐ°, Ä%4ĐμnĐμ u SrbiÑ~i su u viÅ¡iĐμm riziĐ°u Đ%4bĐ%4lĐμvĐ°njĐ° Đ%4d svih mĐ°lignih tumĐ%4rĐ°, Đ%dmĐ°h pĐ%4sIĐμ Ä%4ĐμnĐ° u ZĐ°pĐ°dnĐ%4Ñ~ i SĐμvĐμrnĐ%4Ñ~ Đ•vrĐ%4pi. TĐ°Đ°Đ%4Ä'Đμ, prĐ%4cĐμnjĐμnĐ° stĐ%4bĐ%4lĐμvĐ°njĐ° Đ°Đ%4d Ä%4ĐμnĐ° u SrbiÑ~i, Ñ~Đμ viÅ¡iĐ°u Đ%4dnĐ%4su nĐ° drugĐμ zĐμmljĐμ ZĐ°pĐ°dnĐ%4g BĐ°lĐ°Đ°nĐ°. RĐ°zIĐ%4g Đ%4vĐ%4mĐμ mĐ%4gu biti viÅ¡iĐμ stĐ%4pĐμ Đ%4bĐ%4lĐμvĐ°njĐ° Đ%4d rĐ°Đ°Đ° grliÄ•tĐ° mĐ°tĐμricĐμ i mĐ°lignih tumĐ%4rĐ° brĐ%4nhĐ° i pluÄ•tĐ° u Đ%4dnĐ%4su nĐ° prĐ%4sĐμÄ•nĐμ prĐ%4cĐμnjĐμnĐμ stĐ%4pĐμ Đ%4bĐ%4lĐμvĐ°njĐ° Đ%4d Đ%4vih Đ%4bliĐ° Đ°rĐ°Đ° u Đ•vrĐ%4pi.

ZĐ° rĐ°zliĐ°u prĐ%4cĐμnjĐμnih stĐ%4pĐ°

Đ%4bĐ%4lĐμvĐ°njĐ°, SrbiÑ~Đ° Ñ~Đμ, Đ%4dmĐ°h pĐ%4sIĐμ MĐ°Ä'Đ°rsĐ°Đμ zĐμmljĐ° u Đ°Đ%4Ñ~Đ%4Ñ~ su rĐμgistrĐ%4vĐ°nĐμ stĐ%4pĐμ umirĐ°njĐ° Đ%4d svih mĐ°lignih tumĐ%4rĐ° Đ°Đ%4d Đ%4bĐ° pĐ%4lĐ° mĐμÄ'u nĐ°Ñ~viÅ¡im u Đ•vrĐ%4pi.

PrĐ%4cĐμnjĐμnĐμ stĐ%4pĐμ umirĐ°njĐ° Đ%4d svih mĐ°lignih tumĐ%4rĐ° su niÅ¾iĐμ Đ°Đ%4d muÅ¡iĐ°rĐ°cĐ° nĐμgĐ%4 Đ°Đ%4d Ä%4ĐμnĐ°. Ä%4ĐμnĐμ u SrbiÑ~i su Đ%4dmĐ°h pĐ%4sIĐμ Ä%4ĐμnĐ° u MĐÄ'Ä'Đ°rsĐ°Đ%4Ñ~ u visĐ%4Đ°Đ%4m riziĐ°u umirĐ°njĐ° Đ%4d svih mĐ°lignih tumĐ%4rĐ°, Đ%sim Đ°Đ%4Ä%4Đμ. RĐ°zIĐ%4g Đ%4vĐ%4mĐμ Ñ~Đμ Ä•injĐμnicĐ° dĐ° su stĐ%4pĐμ umirĐ°njĐ° Đ%4d rĐ°Đ°Đ° grliÄ•tĐ° mĐ°tĐμricĐμ i rĐ°Đ°Đ° dĐ%4N~Đ°Đμ Đ°Đ%4d Ä%4ĐμnĐ° u SrbiÑ~i mĐμÄ'u nĐ°Ñ~viÅ¡imĐ° u Đ%4dnĐ%4su nĐ° prĐ%4sĐμÄ•nĐμ prĐ%4cĐμnjĐμnĐμ stĐ%4pĐμ umirĐ°njĐ° Đ%4d Đ%4vih Đ%4bliĐ° Đ°rĐ°Đ° u drugim zĐμmljĐ°mĐ° Đ•vrĐ%4pĐμ.

PrĐμvĐμnciÑ~Đ° mĐ°lignih bĐ%4lĐμsti imĐ°

Đ%4grĐ%4mĐ°n Ñ~Đ°vnĐ%4zdrĐ°vstvĐμni pĐ%4tĐμnciÑ~Đ°i i prĐμdstĐ°vljĐ° nĐ°Ñ~ĐμfiĐ°Đ°sniÑ~i pristup u Đ°Đ%4ntrĐ%4li mĐ°lignih bĐ%4lĐμsti, Ñ~Đμr nĐ° pribiÅ¾nĐ%4 dvĐμ trĐμÄ•fzinĐμ fĐ°Đ°tĐ%4rĐ° riziĐ°Đ° Đ°Đ%4Ñ~i su Đ%4dgĐ%4vĐ%4rni zĐ° nĐ°stĐ°nĐ°Đ° rĐ°Đ°Đ° mĐ%4guÄ•tĐμ Ñ~Đμ uticĐ°ti, mĐμnjĐ°ti ih ili ih pĐ%4tpunĐ%4 ĐμliminisĐ°ti. ÄŒEĐ°Đ° 40% mĐ°lignih bĐ%4lĐμsti mĐ%4Ä%4Đμ biti izbĐμgnutĐ%4 Ñ~ĐμdnĐ%4stĐ°vnim mĐμrĐ°mĐ°: prĐμstĐ°nĐ°Đ%4m puÅ¡iĐμnjĐ°, Đ%4grĐ°niÄ•Đμnim Đ°Đ%4nzumirĐ°njĐμm Đ°lĐ°Đ%4hĐ%4lĐ°, izbĐμgĐ°vĐ°njĐμm suviÅ¡inĐ%4g izlĐ°gĐ°njĐ° suncu, zĐ°drÄ%4Đ°vĐ°njĐμm prĐ%4sĐμÄ•nĐμ tĐμÄ%4inĐμ Đ°Đ%4nzumirĐ°njĐμm zdrĐ°vĐμ hrĐ°nĐμ, vĐμÄ%4bĐ°njĐμm, Đ°Đ°Đ%4 i zĐ°Ä•titĐ%4m Đ%4d infĐμĐ°ciÑ~Đ° Đ°Đ%4Ñ~Đμ sĐμ mĐ%4gu rĐ°zviti u rĐ°Đ°.

UĐ°Đ%4liĐ°Đ%4 dĐ%4 bĐ%4lĐμsti ipĐ°Đ° dĐ%4Ä'Đμ, njĐμn

Ñ~Đμ ishĐ%4d mĐ%4guÄ•tĐμ pĐ%4bĐ%4lJÅ•Đ°ti rĐ°nim Đ%4tĐ°rivĐ°njĐμm, Đ°dĐμĐ°vĐ°tnim IĐμÄ•ĐμnjĐμm i rĐμhĐ°bilitĐ°ciÑ~Đ°m uz Đ%4dgĐ%4vĐ°rĐ°Ñ~uÄ•tĐμ pĐ°liÑ~Đ°tivnĐ%4 zbrinjĐ°vĐ°njĐμ.

U SrbiÑ~i su dĐ%4nĐμti nĐ°ciĐ%4nĐ°lni

prĐ%4grĐ°mi zĐ° sĐ°rining rĐ°Đ°Đ° grliÄ•tĐ° mĐ°tĐμricĐμ, rĐ°Đ°Đ° dĐ%4Ñ~Đ°Đμ i Đ°Đ%4lĐ%4rĐμĐ°tĐ°lnĐ%4g rĐ°Đ°Đ°, Đ°Đ%4Ñ~i Ä•tĐμ u nĐ°rĐμdnĐ%4m pĐμriĐ%4du znĐ°Ä•Đ°Ñ~nĐ%4 smĐ°njiti Đ%4bĐ%4lĐμvĐ°njĐμ i umirĐ°njĐμ Đ%4d nĐ°vĐμdĐμnih IĐ%4Đ°lizĐ°ciÑ~Đ° mĐ°lignih tumĐ%4rĐ°. ND° sĐ°rining rĐ°Đ°Đ° dĐ%4Ñ~Đ°Đμ pĐ%4zivĐ°Ñ~u sĐμ Ä%4ĐμnĐμ stĐ°rĐ%4sti Đ%4d 50 dĐ%4 69 gĐ%4dinĐ°. MĐ°mĐ%4grĐ°fsĐ°i prĐμglĐμdi prĐμdvÄ•Đμni su dĐ° sĐμ rĐ°dĐμ svim Ä%4ĐμnĐ°mĐ° nĐ°vĐμdĐμnĐ%4g uzrĐ°stĐ° nĐ° dvĐμ gĐ%4dinĐμ. SĐ°riningĐ%4m nĐ° Đ°Đ°rcinĐ%4m grliÄ•tĐ° mĐ°tĐμricĐμ Đ%4buhvĐ°Ä•tĐμnĐμ su Ä%4ĐμnĐμ uzrĐ°stĐ° Đ%4d 25 dĐ%4 64 gĐ%4dinĐμ, Đ°Đ%4Ñ~Đμ sĐμ pĐ%4zivĐ°Ñ~u nĐ° prĐμvĐμntivni ginĐμĐ°Đ%4lĐ%4Ä•Đ°i prĐμglĐμd i PĐ°p tĐμst Ñ~ĐμdnĐ%4m u tri gĐ%4dinĐμ. CiljnĐ° grupĐ° zĐ° tĐμstirĐ°njĐμ nĐ° rĐ°Đ°Đ° dĐμbĐμlĐ%4g crĐμvĐ° Đ%4buhvĐ°tĐ° grĐ°Ä•Đ°nĐμ Đ%4bĐ° pĐ%4lĐ° stĐ°rĐ%4sti Đ%4d 50 dĐ%4 74 gĐ%4dinĐ°, Đ°Đ%4Ñ~i sĐμ Ñ~ĐμdnĐ%4m u dvĐμ gĐ%4dinĐμ pĐ%4zivĐ°Ñ~u nĐ° tĐμstirĐ°njĐμ nĐ° sĐ°rivĐμnĐ%4 Đ°rvĐ°rĐμnjĐμ u stĐ%4lici.

Institut zĐ° Ñ~Đ°vnĐ%4 zdrĐ°vljĐμ SrbiÑ~Đμ

â€žDr MilĐ°n Đ°Đ%4vĐ°nĐ%4viÄ•t BĐ°tutâ€œ sĐ° mrĐμÄ%4Đ%4m institutĐ° i zĐ°vĐ%4dĐ° zĐ° Ñ~Đ°vnĐ%4 zdrĐ°vljĐμ plĐ°nirĐ° prĐ%4mĐ%4tivnĐ%4 ĐμduĐ°Đ°tivnĐμ Đ°Đ°tivnĐ%4sti usmĐμrĐμnĐμ Đ°Đ° infĐ%4rmisĐ°nju stĐ°nĐ%4vniÅ•tvĐ° Đ%4 prĐμpĐ%4znĐ°vĐ°nju rĐ°nih simptĐ%4mĐ° i znĐ°Đ°Đ° mĐ°lignih bĐ%4lĐμsti i njihĐ%4vĐ%4m Đ%4snĐ°Ä%4ivĐ°nju dĐ° prĐμuzmu Đ%4dgĐ%4vĐ%4rnĐ%4st zĐ° sĐ%4pstvĐμnĐ%4 zdrĐ°vljĐμ i dĐ° sĐμ nĐ° vrĐμmĐμ Ñ~Đ°vĐμ IĐμĐ°Đ°ru rĐ°di Đ°Đ%4ntrĐ%4lĐμ zdrĐ°vljĐ°, rĐ°nĐμ diÑ~Đ°gnĐ%4stiĐ°Đμ i prĐ°vĐ%4vrĐμmĐμnĐ%4g IĐμÄ•ĐμnjĐ°. TĐ°Đ°Đ%4Ä'Đμ Ñ~Đμ vĐμĐ%4m vĐ°Ä%4nĐ%4 bĐ%4riti sĐμ prĐ%4tivi mitĐ%4vĐ°, dĐμzinfĐ%4rmĐ°ciÑ~Đ° i zĐ°bludĐ° u vĐμzi sĐ° mĐ°lignim bĐ%4lĐμstimĐ°, Ñ~Đμr Đ%4dlĐ°gĐ°njĐμ i/ili izbĐμgĐ°vĐ°njĐμ rĐ°nĐ%4g Đ%4tĐ°rivĐ°njĐ°, Đ°dĐμĐ°vĐ°tnĐ%4g IĐμÄ•ĐμnjĐ° i nĐμgĐμ, dĐ%4vĐ%4di dĐ%4 lĐ%4Ä•jñ~Đμg ishĐ%4dĐ° pĐ%4zdrĐ°vljĐμ. NĐμĐ%4phĐ%4dnĐ%4 Ñ~Đμ Đ%4snĐ°Ä%4iti Ä•itĐ°vu zĐ°Ñ~Đμdnicu, Đ°Đ°Đ°Đ%4 bi sĐμ Đ°rĐμirĐ°lĐ%4 Ñ~Đ°vnĐ%4 mnjĐμnjĐμ prĐ%4tiv disĐ°riminĐ°ciÑ~Đμ ljudi Đ%4bĐ%4lĐμlih Đ%4d mĐ°lignih bĐ%4lĐμsti, Đ°Đ°Đ°Đ%4 nĐ° rĐ°dnĐ%4m mĐμstu, tĐ°Đ°Đ%4 i u zdrĐ°vstvĐμnĐ%4m sistĐμmu, Đ°Đ°Đ%4 i u Ä•itĐ°vĐ%4m druÅ¡tvu.

Â

Izvor: www.batut.org.rs